



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

618. An, & qualiter in utroque casu hoc facienda translationis per Executorem, vel absque ep per pensionarium ipsum opùs sit exhibitione facultatis transferendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

stentibus, quia & hi, & ceteri in Curia existentes habent verè dignitatem Ecclesiasticam, ut tradit Corrad. n. 35. juncto nu. 36. juxta decis. Rota. 153. n. 14. p. 5. recent.

6. Ubi itaque juxta tenorem literarum concessionis hujus facultatis transferendi pensionem translatio faciendâ per talem Executorem à pensionario distinctum, erit quidem in hujus transferentis arbitrio, ex dictis personis in iis literis comprehensis unum seligere, seu assumere, quem maluerit. Corrad. num. 37. pro ut in dicta facultate id exprimitur per verba: *per reeligendus*. Nequaquam tamen coram alio, quàm in dicta facultate nominato aut comprehenso fieri validè poterit hæc translatio; idque, etiam in loco, in quo fieri contingit translationem, nullus reperitur, aut reperiri possit de personis contentis in dicta facultate, & transferenti instaret mors; cum delegatio sit stricti juris, & non extendatur de persona in personam, maxime in causa transferendæ pensionis, quæ est odiosa. Corrad. n. 38. citans Garc. in addit. ad p. 1. c. 5. n. 245. Ne proinde tali casu contingente frustreretur transferentis desiderium transferendi pensionem, poterit is constituere procuratorem ad sic transferendum in loco, in quo adest aliqua talis persona ex contentis in facultate. Non obstante, quod in ea dicatur: *concedimus tibi: & per reeligendus*: cum juxta communem regulam facere quis possit per procuratorem, quod facere potest per se, nisi in specie prohibitum sit, etiam versetur in privilegio. Garc. p. 1. c. 5. nu. 246. & ex eo Corrad. n. 39. & Castrop. de benef. d. 1. p. 11. n. 5. Et sic Notarius ad id per pensionarium rogatus factâ assertionem pensionis sibi reservatæ super fructibus talis beneficii, ipse constituit procuratorem N. ad transferendum, seu potius ad consentiendum translationi juxta formam in dicta facultate expressam. Quemadmodum etiam pro translatorio absente stipulare poterit Notarius, sufficiente hac stipulatione, si postmodum apparuerit de acceptatione ipsius translarii, veluti per mandatum procuræ ad exigendum, idque etiam in casu translarii inscii de facta translatione. Corrad. cit. n. 39. qui n. 40. subjungit: advertendum, quod hujusmodi mandatum ad transferendum tantum sit validum, durante vitâ transferentis, & quod, si is moriatur ante factam dictam translationem, prædictum mandatum expirat. Porro de modo procedendi coram dicto Executore paulò pòst.

7. Respondeo tertio: In casu, quo concessa pensionario potestas transferendi coram solis notario, & testibus, pro ut quandoque conceditur personis quibusdam Papæ acceptis, aut privilegiatis, ut sunt milites Lauretani, milites S. Petri &c. dictâ Executoris deputatione, & electione opus non est; cum enim ipse transferens tunc habeat potestatem transferendi, alterius ministerium non requiritur. Castrop. loc. cit. Corrad. n. 41. Lott. l. 1. q. 40. n. 51. Sed neque Notarius ille tunc adhibetur, ut Executor, sed ut simplex Notarius, ad promovendam probationem factæ per ipsum pensionarium translationis, & non ut ipse jurisdictionem aliquam exerceat, seu ut admittat, casset, & postea de novo reservet pensionem, ut dictum de Executore, à cujus facto ipsa translatio dependet. Corrad. Lott. loc. cit. Poteruntque hi testes, & Notarius esse laici, pro ut dicitur in concessa illa facultate transferendi. Corrad. cit. n. 41.

Quæstio 618. An, & qualiter in utroque casu hoc faciendâ translationis per Executorem; vel absque eo per pensionarium ipsum opus sit exhibitione facultatis transferendi?

1. Respondeo primò: In primo casu necessariò Judici, seu Executori electo intimandâ, & exhibendâ sunt literæ, quibus concessa pensionario facultas transferendi continetur; ita ut sine earum exhibitione Executori facta non teneat, seu nulla sit translatio. Garc. p. 6. c. 2. num. 11. citans quamplurimos. Paris. l. 6. q. 37. Castrop. loc. cit. Corrad. l. 5. c. 6. n. 41. Lott. cit. q. 40. n. 24. Siquidem alias procedere nequit; quia procedere nequit, quin ei constet juridicè de jurisdictione sibi concessa, quam (vel potius cujus notitiam juridicam) accipit ex vi exhibitionis harum literarum. Castrop. loc. cit. Ac proinde non sufficit, Executorem aliunde certiorum factum esse tam de facultate pensionarii ad transferendum, quàm de delegatione seu commissione in ea ad se directâ; cum hujus Executoris jurisdictione, ut Corrad. cit. c. 6. nu. 43. vel saltem jurisdictionis hujus exercitium, ut Lott. cit. q. 40. n. 26. (ubi delegatus potest quidem habere jurisdictionem ante præsentatum rescriptum, at minimè illius exercitium, juxta c. super. 20. il. secundo. de appellat.) dependeat ex productione dictarum literarum, vi totâ, ut Lott. n. 27. ex Bald. stante inscientia vel ignorantia delegationis, seu in reali productione rescripti.

2. Hinc etiam non sufficeret, si prætendatur pensionarii facultas transferendi notoria; ut enim Judex suppleat ex notorio, requiritur notorium aut naturâ, aut lege; cujusmodi nequit esse privatum aut singulare negotium. Lott. n. 31. Quod, si tamen dicta notoritas de dicta facultate deducere ex eo, quod typis publicis expressa, & publicata in Curia, vel etiâ cum aliis Constitutionibus inserta Bullario, ut dum agitur de facultate transferendi concessa Conclavitis, & aliquibus militibus, sufficere potest. Corrad. cit. c. 6. n. 48. Lott. n. 32. ex Gratian. discip. forans. c. 551. sub n. 18. ut eum citat, Lott. vel 11. ut eum citat Corrad. ubi Gratianus dicit, ex eo Executores dici certos de sua jurisdictione, ut possint illis fidem adhibere abique eo, quod de nullitate translationis possit opponi. Et sic transumptum impressum (non tamen transumptum simplex confectum à Notario Corrad. n. 52.) seu impressa copia dictorum privilegiorum in eo casu sufficeret, & faceret fidem ad effectum validitatis hujusmodi translationis tâquam actus extrajudicialis; & satis est, inde Executorem certum esse de sua jurisdictione. Corrad. n. 49. Quamvis in Judicio parte opponente ad effectum concludentis probationis requireretur tunc quoque subscriptio Notarii, & sigillum alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, pro ut Rota distinxit in Lucana pens. 17. Febr. 1592. Corrad. cit. n. 49. Et hinc pensionarium, si transferat extra Urbem parte opponente teneri exhibere transumptum tale impressum cum sigillo, & subscriptione notarii, & prædictæ personæ in dignitate constitutæ, existentium, ubi literæ originales facultatum, & privilegiorum sunt cognitæ etiam ipsis Executoribus in eadem urbe, & stante impressione in ea facta, & in Bullario inserta, ait Corrad. n. 50. Unde etiam ait, praticari, ut qui ex privilegio impresso in curia Romana volunt transferre suas pensiones, si ipsi tempo.

tempore translationis fuerint extra Curiam, exhibeant suas facultates, id est, earum copiam impressam, & subscriptam à notario, & dicta persona in dignitate constituta, quemadmodum videmus quandoque etiam nonnullis ex prædictis facultatibus, sicut Constitutionibus Apostolicis in earum calce adjectam hanc clausulam volumus autem, quod præsentium exemplis etiam impressis, & sigillo alicujus persona in dignitate ecclesiastica constituta munitis eadem prorsus fides adhibeatur, qua eisdem præsentibus adhiberetur, si ferent exhibita. Similiter in casu, ubi dicta facultas seu privilegium transferendi non esset typis impressum in Curia, inseriturque Bullario, sed in literis privatis Apostolicis concessa, sufficeret ad reddendum Executorem certum (intellige, in radice, prout requiritur ad valorem translationis) de sua jurisdictione, si licet non literæ originales, earum tamen transumptum exhiberetur, insertum in scriptura aliqua authentica. Lott. n. 33. citans Grat. ubi ante. n. 16. & 17. & sic decusum testans in Bononiens. transl. pens. 20. Jun. 1612. Quod tamen idipsum limitandum ait n. 34. si postmodum de ipsis literis originalibus constaret. Quamvis tamen etiam ex sola supplicatione signata justificari posse facultatem hanc concessam, modò adjecta fuerit clausula: *etiam literis non expeditis*. Lott. n. 35. Sic validam fuisse translationem pensionis factam coram Executore vigore processus fulminati, in quo insertæ erant literæ potestatis transferendi pensionem, dummodo postea constaret de originalibus literis, dùm opponeretur de validitate dictæ translationis, testatur Corrad. n. 45. decusum in Bonon. transl. pens. 1. Maii. 1618. juxta aliam decusum in Zamorens. pens. de Anno 1544. Quamvis & ad hunc effectum sufficiat, reperiri dictam facultatem registratam in actis; cum ex ista sola illius existentia in actis inducatur notitia. Corrad. n. 45. §. & ad hunc juncto n. 48. §. licet aliud. Unde jam practicandum à dicta notoritate, & insertione, vix salvandum esse actum translationis factæ à nullitate sine exhibitione originalium, ait Lott. n. 36. & 37. Etiam si Executor ipse enunciaret, sibi exhibitas, & vitas literas dictæ facultatis, vel etiam notarius simpliciter attestaretur, literas fuisse exhibitas Executori, & à se lectas, attestando etiam de anno, mense, die concessionis illius facultatis. Eadem ferè habet Corrad. n. 43. & 44. nisi actus præsentationis seu exhibitionis literarum sit extense scriptis, & nisi ipsæ literæ sint registratæ in actis, ut limitat Corrad. ibidem. Hinc, cum materia hæc translationis sit nimis delicata & periculosa, circa observantiam illius formæ, nec non exhibitionem dictarum literarum, ut Corrad. n. 47. magis tutam praxin fore, ait ibidem, si in ipso translationis instrumento, & in illius corpore (contra quod faciunt aliqui Notarii, dum non in corpore dicti instrumenti eam facultatem inserunt, sed apponunt in fine illius post clausulam: *actum &c.* quod tamen etiam sufficere, ait Corrad. n. 46. ex Grat. discip. for. c. 55. n. 1. eò quòd, licet per dictam clausulam denotetur, quòd omnia sequentia faciunt distinctum actum, sufficiat tamen subscriptio finalis ejusdem Notarii; cum illius fides de rogatu talis instrumenti sit post prædictam registrationem dictæ facultatis) literæ inserantur per extensum nihil penitus omisso (quamvis in usu habeant quidam Notarii, ut tenorem literarum in illo instrumento summatim exprimaunt, cum anno, mense, die, ac mentione dictæ facultatis, & de registratione inferius faciendâ, quòd facit, ut hujusmodi literæ dicantur vir-

tualiter insertæ, & registratæ in corpore instrumenti juxta *l. asse toto. ff. de hered. institut.* Corrad. n. 48.) adjectâ etiam, prout id plurimum conduce-ret, ab ipso Notario clausulâ: *non solum isto, sed omni alio meliore modo*. Porrò formulam hujusmodi instrumenti translationis facti per Notarium vide apud Corrad. cit. c. 6. num. 60. Nihilominus deficientibus hæc, hoc est, reproductione seu reexhibitione ipsarum literarum, & earum insertione, & registratione in instrumento translationis, exhibitio earum probari posset, seu, ut ait Lott. probatio hujus exhibitionis (intellige, facta per asser-tionem ipsius Executoris aut Notarii de ea attestantis) coadjuvari posset per testes, qui utpote præsentés actui exhibitionis coram Executore, de illo deponerent. Corrad. n. 46. Lott. n. 38. Siquidem præsentatio rescripti potest probari per testes, ut Felin. in c. quoniam contra. de probat. nu. 56. Decius, & DD. communiter apud Corrad. n. 46. Et insertis hæc, & registratio dictæ facultatis non est præcisè necessaria, sed duntaxat solus actus exhibitionis literarum coram Executore factus, ut Innoc. in c. quoniam contra. num. 4. cum talis actus possit explicari extrajudicialiter; eò quòd nõ agatur coram Judice, sed mero Executore, qui non debet interponere aliquam causæ cognitionem. Corrad. cit. n. 46. Lott. n. 39. & 40. Atque ita, ut subjungit Lott. n. 42. locum hic habeat regula: ubi versamur in gestis coram eo, qui potest procedere judicialiter, & extrajudicialiter, in scriptis, & sine scriptis, si quid proponatur factum, quòd esset necessarium, ad actus substantiam, illud posse probari per testes.

3. Respondeo ad secundum: In secundo casu, nimirum, dum concessa facultas transferendi coram Notario, & testibus, non requiritur dicta literarum seu privilegiorum, in quibus contenta facultas transferendi, exhibitio; cum, ut dictum q. præced. Notarius ille non sit Executor. Lott. cit. q. 40. n. 52. Corrad. l. 5. c. 5. n. 41. juxta decusum, Rotæ in Lucana pens. 7. Feb. 1597. Proceditque idipsum, etiam si adhibitus simul Executor (intellige prohibitu pensionarii, dum nimirum in facultate transferendi id illi concessum, ut vel coram Executore, vel coram Notario, & testibus solis transferre possit) quia, cum tunc forma translationis faciendæ sit posita in electione transferentis, per adhibitionem Executoris non censetur renunciassè facultati minus solenni transferendi coram Notario, & testibus solis & simul adhibitis. Corrad. cit. nu. 41. Lott. n. 53. testantes, sic censuisse Rotam apud Puteum, decusum, 334. valuisse translationem factam à quodam milite S. Petri coram Executore simul, & Notario, & testibus ad id rogatis, non tamen exhibitis eidem Executori privilegiis. Item Corrado teste n. 42. pari ratione in simili modo factæ translationis à milite Lauretano decusum à Rota in Portugal. pens. 15. Decemb. 1606. Valuisse translationem absque exhibitione literarum; eò quòd, cum ea fieri potuisset coram solo Notario, & testibus sine dicta exhibitione, non fuerit vitata per hoc, quòd elegisset viam Executoris. Ac proinde objici non poterit tali illud: *Via, quam elegisti, tibi pateat: & illud: quod potui, nolui*; quia, ut responsum à Rota in citata decusum, 334. apud Puteum, in iis, quæ pendent ex nostra facultate, eligendo unam viam, non videtur quis renunciare alteri, ac dicendum, talem transulisse omni jure, quo melius poterit. Corrad. cit. n. 42.